

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Hippias maior, vel de pulchro

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

PLATONIS HIPPIAS MAIOR. VEL

DE PVLCHRO, TRANSLATVS E GRAECO IN LATINVM
à Marfilio Ficino Florent. ad Petrum Medicem patriæ patrem.

SOCRATES, HIPPIAS.

QSAPIENS & pulcher Hippia, quàm raro Athenas accedis? HIP. Non datur ô Socrates ocium. Nam Elienses ciues quoties cû externis gentibus aliquid est tractandû, mihi præ cæteris legationes cõmittunt, idoneû me iudicem ac nuncium existimantes eorum quæ apud singulas ciuitates dicuntur. Quamobrem sæpe & ad alias urbes, sapius etiam & de maximis rebus Lacedæmonem legatus accessi. Quo fit ut hæc loca, quod ipse quærebas, minus frequentem. S O C. Hoc certe ô Hippia sapientis perfectiq; uiri proprium est. Tu quidem cum priuatim, multa ab adolescentibus accepta pecunia, plus etiam conferre illis quàm quæ acceperis, uales: tum publice patriæ tuæ prodesse, ut decet eum, qui non cõtemendus uulgo, sed summo in precio sit habendus. Cæterum, quæ nam ô Hippia causa, quod præsci illi qui sapientum cognomen adepti sunt, Pittacus atq; Bias, & qui Thaletis Milesii tempore, qui ue deinceps usq; ad Anaxagoram, sapientiæ studio floruerunt, uel omnes uel pluri mi ciuilibus rebus abstinuerunt? HIP. Quid aliud putas ô Socrates quàm imbecillitatem ingenij, cum non possent utraq; priuata & publica prudenter administrare? S O C. An uero putas quemadmodû cæteræ artes incrementû tempore susceperunt, adeo ut nostri temporis artifices superioribus lōge præcellant, ita & facultatem uestram, studium uidelicet sophistarum, creuisse, ac ueteres sapientiæ studiosos si uobiscum cõparentur, uiles admodum extitisse? HIP. Recte omnino loqueris. S O C R. Ergo si hodie Bias reuiuiscat, à nobis irrideretur, quemadmodû ipsum Dædalum sculptores aiunt, si reuiuiscens talia fabri caret, qualia quõdam ex quibus sibi gloriam comparauit, ridiculum fore. HIP. Sic se res habet ut ais ô Socrates. Veruntamen præscos homines præferre semper recetioribus consueui, ut & uiuentium inuidiam & defunctorum indignationem uitarem. S O C. Probe ô Hippia & sentire & loqui mihi uideris. Ego quoque testari possum te uera loqui. Nam reuera uestra facultas adaucta est, quæ cum priuatis obire etiam publica potest. Gorgias siquidem hic Leontinus sophista huc patriæ suæ legatus uenit, utpote qui esset ad tractanda ista publica munera Leontinorum omnium præstantissimus: is & ad populum cõcionari præclare iudicatus est, & priuatim disputando & cum iuuenibus conuersando, magnam quæstum fecit, cœpitq; ex hac urbe. Quinetiam si audire uis, amicus noster Prodicus & sepe alias publicis muneribus functus est, & nuper ex Ceo insula publice ueniens, cum in concilio dixisset, summopere probatus est: & priuatim differens, iuuenesq; erudiens, pecunias innumeras est lucratus. E præscis autem illis nullus unquam uoluit, argenti mercedem sequi, aut propriam sapientiam in cœtu diuersorum hominum ostentare: adeo inepti & ignaui erant, eosq; quanti argentum sit latebat. Sed uterq; illorum quos modo retuli, plus argenti sapientiæ suæ quàm alius quiuis artifex ex qualibet arte cumulauit. Idemq; Protagoras ante illos effecit. HIP. Nihil ô Socrates egregium hac in re nosti. Nam si uideres quantum ego argenti lucratus sum, obstupesceres. Mitto alia. Verum in Siciliam quandoq; profectus, ubi tunc Protagoras habitabat, summoq; in honore habebatur, me admodum senior, breui plus quàm centum & quinquaginta minas collegi, & ex regione quadam angusta, Inyca nomine, plus quàm minas uiginti: cumq; domum rediissem, patri dedi: quod quidem tam ille quàm reliqui ciues uehementer admirati sunt. Enim uero me plures ferme pecunias quàm duos alios simul quoscunq; uis sophistas cõgregasse existimo. S O C R. O rem præclaram. potissimum Hippia id argumentum est, quanto & tu & alij huius seculi ueteres illos superatis. Nam quanta eorum qui ante Anaxagoræ tempora fuerunt inscitia uideri potest: Cum ille contrà ac uobis contigit, amplum patrimonium cû accepisset, neglexisse dissipasseq; dicatur, adeo stulte philosophatus est: deq; cæteris illorum temporum sapientibus alia quædam huiusmodi tradunt. Quapropter optimam hanc attulisse coniecturam uideris, quod sapientes nostri superioribus præstant, multiq; in hoc cõsentiant, sapientem in primis sibi ipsi sapere oportere: huius autem hæc est sum

Occasio dia
logi cû pro
uocatiõe &
tætatione er
ga sophistãSapietes pri
scos ciuili
bus actioni
bus absti
nuissePriscos præ
ferēdos sem
per recentio
ribus

Gorgias

Prodicus

Protagoras
ante Gor
giam & Pro
dicumAnaxago
ras amplū
dissipauit
patrimo
niū ut phi
losophare
tur

est summa, ut argentum plurimum acquiratur. Et de ijs satis. hoc autem mihi dicas, cum multas urbes adieris, ubi nam potissimum lucratus es. Num Lacedemone, quo frequentius es profectus? HIP. Non per Iouem ô Socrates. SOC. Quid ais? nunquid minimum? HIP. Imò nihil penitus unquam. SOC. Monstrum est quod dicis ô Hippia, ac mihi dic. Vtrum sapiëntia tua illos qui tecum uersantur discuntq;, meliores ad uirtutē efficere possit, necne? HIP. Et maxime quidem. SOC. Nunquid Inyciorū ciuium filios meliores reddere potuisti? filios autem Spartanorum minime? HIP. Absit. SOC. An fortè Siculi meliores fieri student, Lacedæmones negligunt? HIP. Imò & Lacedæmones idem affectāt. SOC. Num pecuniarum defectu tua consuetudine caruerunt? HIP. Nequaquam, diuites enim sunt. SOC. Cum igitur sapientiam affectarent, & suppeterent facultates, tuq; illos uoti compotes reddere posses, cur nō inde locupletissimus rediisti? An fortè ipsi Lacedemones melius quàm tu filios suos erudiunt? Vis ita dicamus? ac tu consentis? HIP. Nullo modo. SOC. Vtrum iuuenibus Lacedemone persuadere non potuisti, ut tibi adhaerentes magis proficerent ad uirtutem, quàm si cum suis uixerint? an parentes inducere non potuisti, ut tibi filios potius quàm diligentiae suae committerent, si modo filiorum curam haberent? Neq; enim adeò inuidebant filijs, ut optimos euadere nollent. HIP. Equidem inuidisse non arbitror. SOC. Nunquid Lacedæmon bonis legibus instituta est? HIP. Bonis profecto. SOC. In huiusmodi uero gubernationibus uirtus maxime omnium honoratur. HIP. Maxime quidem. SOC. Tu autem hanc alijs tradere, præ cæteris hominibus optime nosti. HIP. Prorsus ô Socrates. SOC. Qui facultatem equestrem egregie docere potest, nonne in Thessalia magis quàm in reliqua Græcia coleretur, lucrareturq; plurimum, similiterq; & alibi ubicunq; hac ars in precio est? HIP. Consentaneum id quidem. SOC. Qui ergo potēs est præclarissimis uirtutis præceptis iuuenes instituere, cur non Lacedemone summopere honoret, ibiq; innumeras affatim pecunias cumulet, ac similiter in quacunque ciuitate Græcorū uirtus maximi aestimatur? At fortè in Sicilia magis & Inyca, putas ista credere debemus Hippia. Si tu iusseris, credendum est. HIP. Non est ô Socrates, mos patrius Lacedæmonijs mutare leges, aut præter solita filios erudire. SOC. Quid ais? Lacedemonibus haud patrium est, recte agere, sed aberrare? HIP. Id haud ego asseruerim. SOC. Recte uero agerent, si melius, nō si deterius iuuenes erudirent? HIP. Recte, uerum peregrinas disciplinas lex illorum non admittit. Alioquin si quis unquam alius ibi docēdi gratia lucratus esset, scito me plurimum fuisse lucraturum. Latantur ergo cum me audiunt, laudantq;, sed ut dicebam, lex illorum peregrina uetat. SOC. Legem ô Hippia, perniciem ciuitatis, an salutem uocas? HIP. Conditur mea quidem sententia, utilitatis gratia lex, nonnunquam tamen obest, si male sit posita. SOC. Nonne ut maximum quoddam ciuitati bonū legem condunt latores legum, legeq; sublata, legitime in ciuitate uiuere non possumus? HIP. Vera loqueris. SOC. Quoties igitur à bono aberrant hi qui leges ferre nituntur, à legitimo legeq; discedunt. Quid ad hæc? HIP. Exacta quidem ratione, sic se res habet ô Socrates. non tamen sic homines nominare consueuerunt. SOC. Vtrum ô Hippia, scientes an ignorantés. HIP. Vulgus. SOC. Qui uerum cognoscunt, uulgus sunt? HIP. Nequaquam. SOC. At uero qui sapiunt, hi quod utilius est magis legitimum, quàm quod inutile, reuera omnibus hominibus esse censent. nonne fateris? HIP. Fateor equidem ita reuera esse. SOC. An non ita est; ut scientes existimant? HIP. Prorsus. SOC. Præstat autem ut tu ais, Lacedæmonios disciplina tua licet peregrina quàm patria imbuat. HIP. Et uera loquor. SOC. Quinetiam quæcunque utiliora sunt, magis legitima dicis? HIP. Dixi equidem. SOC. Ergo secundum rationem tuam magis è lege est, ut Lacedæmoniorum filij ab Hippia quàm à parentibus doceantur; quādoquidem tu magis quàm illi reuera prodesse. HIP. Prodessem proculdubio Socrates. SOC. Contra legem igitur agunt Lacedæmonij, cum tibi filios suos erudiendos auri oblata mercede non tradant. HIP. Assentior equidem: uideris enim pro me dicere: quam obrē repugnare tibi nō decet. SOC. Bonarum legum expertes Laconas esse inuenimus, & in rebus quidem maximis, cum tamen melioribus legibus quàm reliqui Græci uti uideantur. Te uero quando potissimum laudant Hippia, & quibus rebus audiendis præcipue delectantur? An uide licet cum illa narras, quæ ipse egregie nosti, astra cœlestesq; progressus? HIP. Nullo modo

do hæc sustinent. S O C R. Num geometriæ sermo illos oblectat? H I P. Minime omnium: nam multi admodum ex illis, ut ita dicam, ne numerare quidem sciunt. S O C. Longe igitur abest ut ratiocinationes libenter audiant. H I P. Longe per louem. S O C. Nunquid illa quæ tu acutissime omnium hominum intelligis, literarum syllabarumque distinctiones, rhythmorum harmoniarumque naturas? H I P. Quas o bone uir harmonias ac literas? S O C. At quæ tandem ista sunt, quæ audientes illi lætantur, teque laudant? Tu saltem referas, postquam ego inuenire non possum. H I P. Stirpem heroum atque hominum, & habitationes, ut urbes quondam extructæ sint, ac summam omnem antiquitatis historiam attente audiunt. Quocirca illorum causa ediscere, meditarique huius generis omnia coactus sum. S O C. Quam bene tecum actum est o Hippia, quod Lacedæmonij moleste ferant, si quis nostros principes incipiens à Solone recenset. Alioquin eorum nominibus ediscendis, fatigari te oportuisset. H I P. Quid fatigari Socrates? semel audiens quinquaginta nomina, memoriter repetam. S O C. Ain uero? sed ego te memoria pollere non aduerteram. Quapropter Lacedæmonios te merito delectari tanquam multarum rerum perito iam intelligo, teque perinde uti, ac aniculis pueri, ad cõfabulandi iucunditatem. H I P. Per louem o Socrates, nuper ibidem de pulchris studijs, quibus incumbere iuuenem, decet, differens admirationi fui. Extat enim de ijs à me composita luculenta quædam oratio, quæ præcipua uerborum elegantia pollet, forma uero & principium orationis eiusmodi est, Capta, inquit oratio, Troia, Neoptolemus Nestorem interrogauit, quæ pulcherrima studia essent, quibus incumbens iuuenis, uir illustris euadat. Cui respondens Nestor, multa & pulchra præcepta recenset. Hanc quidem orationem ibi ostendi, & hic quoque tertia hinc die in Phidostri ludo, atque insuper alia multa audita digna ostensurus sum. Eudicus enim Apemanti filius me rogauit. Quare da operam ut tu quoque adsis, & alios tecum ducas, quicumque id genus dicta iudicare sciant. S O C. Fient ista si Deus uoluerit, Hippia. In præsentia autem breue quiddam de hoc ipso responde, nam opportune me admonuisti. Nuper enim o uir optime, cum in sermone quodam, alia ut pulchra laudarem, alia uituperarem ut turpia, hæc quispiam in medium dubitationem induxit, me ualde contumeliose sic interrogans. Vnde tu Socrates pulchra turpia ue cognoscis? potes ne quid pulchrum sit definire? ego autem ob ignauiam meam hæsitauit, neque quod accommodate responderem habui, atque ex cœtu hominum abiens, mihi ipse iratus sum, ruditatemque meam uehementer accusaui: ac minatus sum, cum mihi primum quempiam uestrum qui sapientiam profiteremini, obuium haberem, conaturum me id audire ac discere, & diligenter præmeditatum, ad eum qui roga uerat reuerti, ut rursus eadem de re depugnem. Quapropter nunc tu ut dicebam, peropportune uenisti. Doce, obsecro, me quid ipsum pulchrum est: conare, inquam, diligentissime omnem respondendo rem aperire, ne iterum redargutus iridear. Nosti enim perspicue, idque exiguum quiddam est e multis quæ tu calles. H I P. Exiguum per louem Socrates, & nullius, ut ita dicam, precij. S O C. Facile itaque discam, neque ullus ulterius me refellet. H I P. Nullus certe. Vile namque & rude studium meum esset. S O C. Per lunonem bene loqueris Hippia, si uirum illum capiamus. Verum tibi impedimento sum, imitatus illum, si tibi respondentem me opponam, ut me magis exerceas. Fere enim obijciendi formas quoquo modo teneo. Si ergo nihil molestum est, opponam ego me tibi, ut uehementius firmiusque perdiscam. H I P. Obijce ut lubet: nam ut modo dicebam, non ardua quæstio est, sed ad difficiliora te respondere docerem, ut nemo te refellere possit. S O C. O quam bene loqueris. At postquam tu iubes, eius ipse personam indutus, te interrogare aggredior. Si illi sermonem tuum de pulchris disputantem officijs ostendisses, quum primum finem dicendi fecisses, de nullo alio priusquam de pulchro quæsisset. Mos enim hic suus, & in hunc modum interrogasset. O Eliensis hospes, nonne iustitia iusti sunt quicumque iusti? Responde quæso Hippia tanquam percontante illo. H I P. Iustitia profecto. S O C. An non aliquid hæc ipsa iustitia est? H I P. Profusus. S O C R. Et sapientia sapientes sunt quicumque sapient, & bono similiter bona omnia quæ bona sunt? H I P. Quid prohibet? S O C. Sapientiam uero & bonum secundum se esse oportet. Nam si ipsa non essent, alia per illa nunquam talia fierent? H I P. Sic est. S O C R. Nonne & pulchra omnia ipso pulchro sunt pulchra? H I P. Pulchro certe. S O C R. Est ne igitur ipsum pulchrum? H I P. Est proculdubio. S O C. Hic ille statim

Hic uidere
est artem tē
tatiuam

Extorsio, ut
confiteatur
rem esse

Cõcesso rē
esse, quæri-
tur quid sit

statim quæret. Dic hospes, quid hoc ipsum pulchrum est? HIP. Num qui hæc interrogat, audire aliud quærit quam quid sit pulchrum? S O C. Non mihi uidetur, sed aliud quiddam est ipsum pulchrum. HIP. Quid hoc ab illo differet? S O C. Nihil ne tibi uidetur? HIP. Nihil certe, non enim differt. S O C. R. Constat autem te melius nosse. Considera tamen: non quæ res pulchra est, ille petit, sed quid ipsum pulchrum est. HIP. Intellego iam ô bone uir, & quod ipsum pulchrû est, respondebo adeò ut nunq̃ redarguat. Si uerum dicere oportet, scito Socrates uirginem pulchram ipsum pulchrum esse. S O C. Præclare ô Hippia, & decorè admodum respondisti. Nunquid ergo si hoc respondero, ad interrogatâ responsum erit & recte, neq̃ refellar? HIP. Qua ille ratione corripiet, si quod omnibus uideatur, & de quo audientes singuli pro te testabuntur, respõderis? S O C. Esto sanè. Sed mecû ipse ô Hippia, quod dicis, reputo. Ille siquidem ita percontabitur. Age, responde mihi ô Socrates, hæc omnia quæ pulchra dicuntur, si quid ipsum pulchrum est, per ipsum sunt pulchra? Ego autem respondebo. Si pulchra uirgo, ipsum pulchrû est propter quod hæc pulchra fiunt. HIP. Putas ne illum te reprehendere ulterius ausurum, quasi non pulchrû sit quod dicis? Vel si fortè ausus fuerit, non ab omnibus irrisum iri? S O C. Quod quidè audebit ô uir mirifice, certò scio: utrum uero ausus ridiculus euasurus sit, res ipsa ostendet. Quæ tamen ille inferet, tibi dicere cupio. HIP. Dic iam. S O C. Quam lepidus es ô Socrates, dicet. pulchra equa, nõne pulchrum? quam in oraculo Deus ipse laudauit. Quid ad hæc ô Hippia? pulchram equam nõne pulchram esse fatebimur? nam quo pacto quod pulchrum est, esse pulchrum negemus? HIP. Vera narras ô Socrates, recte quippe Deus cecinit, pulcherrimæ enim equæ apud nos nascuntur. S O C. Addet ille post hæc. Lyra pulchra nõne pulchrum? HIP. Ita. S O C. Quæret iterum. noui enim eius morem ô uir optime, pulchra olla, an non pulchrum? HIP. Ha Socrates, quis adeò rudis est, ut in re seria tâ uilia nomina misceat? S O C. Talis ille est ô Hippia: nõ enim comptus iucundusq̃, sed fordidus, nihilq̃ aliud præter ueritatem curans. Attamen respondendum illi est, & ego præfabor. si olla bono figulo facta sit æqualis & rotunda, fatiscq̃ cocta, quales sunt ollæ quædam utrinq̃ auritæ atq̃ perpulchræ quæ sex patinas capiunt: si de tali inquam olla interroget, respondendum pulchram existere. Quomodo enim quod pulchrum est, non esse pulchrum asseremus? HIP. Nullo pacto ô Socrates. S O C. An nõ & olla, rogabit, illa pulchra pulchrum? Responde amabo. HIP. Sic esse arbitror, pulchrum quoque uas, hoc est quum ex arte est factum, sed totum hoc si cum equa & uirgine, alijsq̃ speciosis omnibus comparetur, tali cognomento indignum est. S O C. R. En Hippia, iam intelligo quid interroganti illi qui petit, obijciendum sit. O uir ignoras quam scitum sit illud Heracliti, Speciosissima simiarum deformis est cum alio genere animalium comparata: necnon ollarum pulcherrima turpis est, si cum uirginum genere conferatur, ut sapiens Hippias iudicauit. Nõne sic Hippia? HIP. Recte nimum respondisti. S O C. Audi. deinceps enim scio sic inferret, Quid si quis genus uirginum ô Socrates, cum deorum genere conferat, nõne idem patietur quod & olla collata cum uirgine? An non formosissima uirginum deformis esse uidebitur? nõne Heraclitus quem tu in testimonium adduxisti, hoc idem tradit, hominem scilicet sapientissimum ad Deum simiam apparere quo ad scientiã & formam & alia omnia? Confitebimur Hippia speciosissimam uirginem cum deorum genere comparatam esse deformem? HIP. Quis huic Socrates contradixerit? S O C. R. Si hæc admittamus, ridebit illicò, & in hunc modum me iterum compellabit. Recordaris Socrates quid interrogatus fueris? At ego, recordor equidè me interrogatû fuisse quid ipsum pulchrum sit. Tum ille dicet: interrogatus quid pulchrum sit, respondes quod non magis pulchrum quam turpe esse contingit, ut tu ipse fateris. ita uideri dicam? Dic quidnam tu amice mihi respondendû consulis. HIP. Hoc ipsum. S O C. Quinetiam quod ad deos genus hominû pulchrû minime sit, concedet. Sin autè ab initio te, dicet ille, rogassem quid pulchrum turpeq̃ est, & tu mihi eadem quæ in præsentia respondisses, num recte respondisses? præterea num tibi ipsum pulchrum quo decorantur omnia, pulchraq̃ apparent, quoties illa species adest, uirgo uidetur esse, uel equa, uel lyra? HIP. Si id ille quæsiuerit Socrates, facillime respondebitur quid ipsum pulchrum sit, quo cætera omnia decorantur, cuius ue præsentia pulchra uidentur. Ineptissimus nempe homo est, nihilq̃ præclaræ

rei indiget. Si enim tu illi responderis, pulchrum ipsum quod querit, nihil aliud esse quam aurum, hæsitabit profecto, neque te contutare tentabit. Constat enim apud omnes, cuiusque que hoc adest, licet turpe illud antea uisum fuerit, pulchrum uideri auro perornatum.

Secunda de finitio falsa Confutatio S O C. Nescis Hippia quam molestus uir ille sit, quam uel difficile dicentibus assentiatur. HIP. Quid tum? quod recte dicitur, concedat necesse est. hoc enim si respuerit, ludibrio omnibus erit. S O C. Atqui responsionem hanc non modo non accipiet, sed acriter me mordebit. O inflate uir dicet, Phidiã rudem artificem putas? Et ego illi, ut arbitror, nullo modo putare me dicam. HIP. Et recte quidē. S O C. Recte proculdubio, postquam uero peritum artificem Phidiam esse concessero, hæc insuper addet. Existimas id quod pulchrum uocas Phidiam ignorasse? At ego, quid maxime dicam? Tum ille, quoniam Mineruæ oculos non aureos fecit, neque reliquum uultum, neque pedes, neque manus, quandoquidem si aurea fuissent, pulcherrima extitissent, sed eburnea reddidit: in quo certe propter inscitiam aberrauit, cum ignoraret aurum esse, cuius præsentia pulchra omnia fiunt quibuscunque adhæret, quid ad hæc Hippia? HIP. Nihil arduum. Recte enim fecisse fatebimur. Nam eburneum quoque pulchrum est. S O C. Sed ille. Cur non pupillas etiam oculorum eburneas fecit, sed lapideas, inueniens quoad fieri potuit lapidis cum ebore similitudinem? Num pulchrum lapidem, pulchrum esse o Hippia, respondebimus? HIP. Imò certe quum decens est. S O C. Cum uero non decens, turpe fatendum, nec ne? HIP. Fatendum sanè cum minime decet. S O C. His adijciat ille. o uir sapiens, ebur & aurum nonne cum decent, pulchra omnia reddunt? contra uero cum dedecent? Renuemus ne an potius admittemus? HIP. Fatebimur planè quicquid aliquid decet, pulchrum efficere. S O C. Hic ille inferet. Vtrum decet pulchræ ollæ de qua supra diximus, plenæ bonorum leguminum auream tudeculam addere an ficulneam? HIP. Prò Hercules, qualem hominem narras. Cur non eius nomen proferas? S O C. Haud agnosceres hominem, licet nomen audires. HIP. Veruntamen in præsentia indoctum illum esse cognosco. S O C. Curiosus nimium est o Hippia. Cæterum quid dicemus? Vtram potius è duabus tudeculis legumini & ollæ congruere? an ficulneam? suauiore quippe odorem præstat, neque collidens frangensque ollam diffundet legumina, nec aqua ignem extinguet, neque conuiuas precioso priuabit obsonio. Contra uero aurea tudecula, omnia. Quamobrem uidetur mihi ficulnea magis decere quam aurea, nisi tu contradixeris. HIP. Decet sanè magis, quamuis ego cum homine talia perquirenti minime disputarem. S O C. Probè nimium o amice, tibi enim talibus nominibus uti non conuenit, cum tam specioso amictu calceisque ornatus sis, & inter omnes Græcos sapientia polleas: me autem nihil prohibet, quo minus cum illo uerfer. me igitur ante erudias, meique gratia respondere digneris. Ille namque sic deinde perget. Si ficulnea decet magis quam aurea, nonne pulchrior? HIP. Pulchriorem respondebis o Socrates, postquam quod decet, pulchrius quam quod dedecet, es confessus. S O C. Nunquid Hippia confitendum ficulneam pulchriorem esse quam auream? HIP. Vis tibi dicam Socrates, quomodo pulchrum definiens, prolixis eum sermonibus alienabis? S O C. Quid ni uelim? modo tamen prius mihi dixeris utram è duabus illis tudeculis decentiorem pulchrioremque existere respondendum sit. HIP. Atqui si uis illam quæ ex ficu est, pulchriorem esse responde. S O C. Nunc iam dicas quod paulo ante inceptabas. Hac enim responsione quæ ipsum pulchrum aurum esse aio, nihilo pulchrius, ut arbitror aurum, quam lignum ficulneum apparebit. Nunc denuò quid ipsum pulchrum asseris? HIP. Dicam equidem: requirere namque mihi uideris tale quiddam pulchrum respondere, quod nunquam alicui turpe uideri queat. S O C. Omnino o Hippia, recte nunc accipis. audi modo, & uide si quis contra hoc obijcere possit, dicereque nihil me laudare posse. Dic per deos citò. HIP. Aio equidem semper, apud quemlibet, & ubicunque pulcherrimum esse, ut sanus aliquis sit, diues & honoratus inter Græcos usque ad senectutem: & sicut parentes suos defunctos egregio funere decorauit, sic à filiis suis præclare atque magnifice sepeliatur. S O C. Hui, hui, o Hippia, quam mirifice & excellenter, & ut te decet, dixisti. per lunonem ualde te amo, quia mihi uideris summa cum beneuolentia pro uiribus auxiliari. Virum tamen illum nondum comprehendimus, sed nunc effusus nos, mihi crede, ridebit. HIP. O ineptum risum. quum enim nihil aduersus ista proferre ualeat, rideat autem, seipsum ridebit

Quarta de finitio falsa

debet, presentibusque omnibus ipse ludibrio erit. S O C. Fortè sic se res habet: fortè etiam ex hac responsione, ut ego uaticinor, non solum illudere me audebit. HIP. Sed quidnam? S O C. Si baculū habuerit, neque ego statim fugero, cedere me conabitur. HIP. Quid ais? An tuus ille dominus est? si tibi iniuriatus fuerit, nō dabit pœnas? an iniusta uestra ciuitas? cedereque se mutuo ciues permittit? S O C. Nullo modo. HIP. Nōne igitur punietur, si te iniuste percusserit? S O C. Non iniuste quidem ô Hippia, si talia responderem, sed iure mihi uidetur. HIP. Mihi quoque, quandoquidem & tu hæc putas. S O C. Vis tibi dicam, quam ob causam me talia respondentem uerberibus dignum putem? An tu me prius quam iudices, uerberabis? uel rationem admittes? HIP. Graue hoc esset ô Socrates, si nō admitterem, sed qua ratione id ais? S O C. Dicam eodē modo quo & paulo ante, imitatus illum ne coram te uerba quibus ille mecum utitur, proferam dura nimium & absurda. Nam sic me proculdubio alloquetur. Dic age ô Socrates, iniuste cædi illum censes, qui Dithyrambum tantum inconcinne pronuncians, tam procul à proposita quæstione aberrarit? At ego, quonam pacto? interrogabo. Tum ille. quia oblitus est quæsitum fuisse ipsum pulchrum, quod omnia quibuscumque inest, pulchra efficit, lapidem, lignum, hominē, Deum, actionem denique omnem, et disciplinam. hoc ipsum ô uir, pulchrum quid est, perquiro. tu uero non magis audisti me, quam si lapis coram affedisses, & molaris quidem, nec aures, neque cerebrum habens. Quod si ego perterritus, ad hæc ita respondeam, num grauius ferres Hippia? HIP. Quonam modo? S O C. Sic inquam. Hoc tamen Hippias pulchrum esse dixit, quamuis ego illum ut tu me nunc, interrogassem, quod omnibus pulchrum, semperque existit. Quid ais? An molestè feres, si hæc dixerō? HIP. Certò scio ô Socrates, quod dixi omnibus esse pulchrum, & ita uidebitur. S O C. An & erit? dicet ille. semper enim pulchrum quod pulchrum. HIP. Omnino. S O C. Nōne & erat, interrogabit. HIP. Et erat. S O C. Ad hæc ille, & nunquid Eliensis hospes inquit, Achilli pulchrum esse, post genitores suos naturæ cōcedere, & auo illius Aeaco, aliisque quicumque ex dijs nati sunt, & ipsis denique dijs. HIP. In malam rem, quid hoc hominis? prophanæ enim sunt ô Socrates, huiusmodi quæstiones. S O. Quid uero? percontante alio hæc asserere non ualde prophanum? HIP. Forsitan. S O C. Fortè igitur tu is es, ille dicet, qui cuilibet ac semper pulchrum esse dicis à filijs funere honorari, parentibus parentare. An non ex omnibus unus Hercules erat, alijque quos ante ea memorauimus? HIP. At uero non dijs dicebam. S O C. Nec heroibus etiam ut uideris. HIP. Non certe quicumque deorum filij fuerunt. S O C. Illis uero qui non deorum? HIP. His ipsis. S O C. Ergo secundum sermonem tuum ex heroum numero Tantalo quidem & Dardano atque Zeto graue, prophanum & turpe est: Pelopi uero, alijque similiter genitis, pulchrum. HIP. Ita mihi uidetur. S O C. Ad hæc ille. tibi ergo uidetur, quod in superioribus non dicebas, sepelire parentes, à filijs sepeliri, quandoque & quibusdam turpe contingere, imò impossibile esse, hoc omnibus esse pulchrum. Quamobrem similiter hoc atque superiora illa, scilicet uirgo & olla, habet: atque etiā ridicule magis, alijs pulchrum est, alijs minime. Quocirca sic me ille corripiet. Nondū hodie potes ô Socrates, quid ipsum de quo quæritur, pulchrum sit, exprimere? Et meritò me ita iurgabit, dum sibi talia respondebo. Talis est ut plurimum disputatio nostra. Quandoque uero tanquam imperitiam meam & incitiam miseratus, ipse mihi occurrit, interrogans utrum tale quiddam pulchrum ipsum esse mihi uideatur, uel de quouis alio disputetur. HIP. Quomodo id ais ô Socrates? S O C. Dicam. O beate Socrates, inquit, ita respondere talia define. inepta quippe sunt, & facile refelluntur. Sed aduerte, num tale quiddam ipsum pulchrum appareat, quod nos supra tetigimus, cum aurum diceremus, quibus decens est, esse pulchrum: contra, quibus minime: atque alia omnia, quibus ipsum decens eiusque natura competit, pulchra fieri. Vide igitur num hoc ipsum pulchrum sit, ego autem ista passim cōcedere consueui. Nam quid obijciam, non inuenio. Tibi uero decorum, ipsum pulchrum esse uidetur? HIP. Omnino ô Socrates. S O C. Cauemus ne in aliquo decipiamur. HIP. Cauendum certe. S O C. Vide itaque, decorum id uocamus, quod adueniens uideri pulchra singula facit quibus adest, uel quod esse efficit, uel ex ijs neutrum? HIP. Mihi quidem uidetur. S O C. Vtrum quod apparere pulchra facit, perinde ac si quis deformis, amictu calceisque decoris ornatus, pulchrior appareat? Nōne si decorum ea quibus inest, pulchrior

Confutatio
quarta defi
nitionis

Quinta defi
nitio pul
chri
Confutatio

ra quæ sint, uideri faciat, deceptio quædam circa pulchrum decorum esset: neque esset hoc
 quod quærimus, Hippia: illud quippe quæsiuimus, quo res omnes pulchræ pulchræ sunt:
 quemadmodum omnia magna, excessu magna sunt. hoc enim omnia magna sunt. atque
 etiam si non uideantur, excedant tamen, magna esse necesse est. Sic & pulchrum quæsiuimus,
 quo pulchra sunt omnia, siue appareant, siue non, quid esset. Decorum quidem non
 est: pulchriora enim quam sint, uideri facit, in quantum decorum est, ut ipse aiebas: qua-
 lita uero sunt, uideri non finit. Quod autem pulchra esse facit, quemadmodum paulo an-
 te dicebam, siue appareant, siue non, quid est dicendum? hoc nempe quæritur, si modo
 pulchrum quæritur. HIP. Atqui decorum ô Socrates, & esse & apparere pulchra quum
 adest, efficit. SOC. Igitur impossibile est, quæ reuera pulchra sunt, non uideri pulchra,
 dum adest quod uideri facit. HIP. Impossibile. SOC. Confitebimur hoc ô Hippia: om-
 nia reuera pulchra instituta & studia, existimari etiam pulchra ab hominibus: uel cōtrā,
 ignorari, adeo ut de his homines priuatim & publice acerrime pugnent? HIP. Ignorari
 potius ô Socrates, arbitror. SOC. Non tamen ignoraretur, si ut pulchra sunt, ita pulchra
 etiam apparerent: apparerent autem, si decorum pulchrum esset, neque esse solum, sed ui-
 deri etiam pulchra cogeret. Quamobrem si decorum est quod pulchra facit esse, est uti-
 que quod quærimus pulchrum, non tamen id quod uideri cogit: si autem uideri dunta-
 xat, decorum efficit, nequaquā pulchrum ipsum est, quod petimus. esse namque illud com-
 pellit. Apparere autem simul & esse, neque pulchra, neque aliud quicquam efficere idem po-
 test. Eligamus iam, utrum decorum esse putemus, quod uideri pulchra, uel quod esse fa-
 cit. HIP. Quod uideri ô Socrates, arbitror. SOC. Pape, quam longe nos Hippia ipsius
 pulchri cognitio fugit, postquam decorum aliud quiddam præter ipsum pulchrū esse ap-
 paruisset. HIP. Per Iouem ô Socrates, mihi quidem absurde nimium. SOC. Cæterum ô ami-
 ce, nondum dimittamus: neque enim omnem abiecti spem, quid sit pulchrum inueniendi.
 HIP. Omnino sperandum ô Socrates, neque enim inuentu difficile: mihi quippe conscius
 sum, quod si paulisper ad me mihi redire soli liceat, exactius quam exacte, tibi id explica-
 rem, ita ut nihil ultra requireres. SOC. Heu ne alta id uoce dicas ô Hippia, ne indignetur,
 longiusque nos effugiat, non uides quantum nos hæcenus fatigauerit? Verum nihil dico.
 Tu enim cum solus eris, facile ut puto inuenies. Sed age per deos, me præsentem inuenias:
 & si uis, ut hæcenus ita deinceps unā mecum perquire. Si inueniemus, bene erit. si mi-
 nus, ego quidē mea sorte contentus ero: tu uero postquā abieris, facile inuenies, si tamen
 nunc inueniamus, haud amplius tibi molestus ero, quid tecum ipse excogitaueris, flagi-
 tans. In præsentia uero considera, num tibi id pulchrum esse uideatur. Attende obsecro
 diligenter, ne delirem. Hoc utique pulchrum esto, quod utile est. Cuius quidem rei hinc
 maxime coniecturam facio: quia pulchri oculi sunt, non qui impotes uidēdi, sed qui apti
 & utiles ad uidendum. HIP. Certe. SOC. Et uniuersum corpus ita pulchrum dicimus,
 aliud ad cursum, aliud ad luctam. Itemque animalia omnia, ut pulchrū equum, gallumque,
 & coturnicem, & apparatus omnes, atque uehicula, tum terrestria, tum maritima, naues at-
 que triremes, instrumenta quoque omnia tam ad musicam quam ad artes alias pertinen-
 tia, item si uis studia atque leges, singula hæc eadem ferme ratione pulchra uocamus, re-
 spicientes scilicet qua conditione unumquodque natum, uel fabricatum, uel locatum
 utile est, & qua ratione utile, & ad quid utile, & quando utile, pulchrum esse dicentes:
 quod uero secundum hæc inutile, turpe. An non idem tibi quoque uidetur ô Hippia?
 HIP. Mihi uero. SOC. Probe igitur nunc dicimus, præ cæteris omnibus quod utile
 est, ipsum pulchrum esse. HIP. Probe admodum ô Socrates. SOC. Nonne quod effi-
 cere aliquid potest, ad id utile est quod hoc effici potest: quod non potest, inutile? HIP.
 Prorsus. SOC. Potentia ergo pulchrum, impotentia turpe. HIP. Maxime: nam &
 alia nobis omnia sic esse testantur, & ciuilia præcipue. Quoniam in ciuitate sua atque repu-
 blica potentem esse, omnium est pulcherrimum, impotentem uero turpissimum. SOC.
 Præclare loqueris. Sed nunquid ob hanc ipsam rationem, sapientia pulcherrimum om-
 nium, insipientia contra turpissimum? HIP. Tu uero quid putas? SOC. Quiesce parum-
 per ô dulcis amice. Nam de eo quod dicimus, suspicor atque timeo. HIP. Quid metuis
 Socrates? nonne scite dicta hæc sunt? SOC. Velim equidem, sed mecum hoc animad-
 uerte

Ponitur uti
 le ut quæra-
 tur genus
 pulchri

uerte, utrum quis unquam quod neque scit, neque potest, efficiat. HIP. Nequaquam. quo enim pacto, quod nequit ageret? SOC. Qui delinquent, & mala agunt efficiuntque ignari, si hæc non potuissent, nunquid egissent? HIP. Minime. SOC. At uero potentia possunt, quicumque possunt: non enim impotentia. HIP. Non certe. SOC. Possunt autem omnes facere quæ faciunt? HIP. Proculdubio. SOC. Mala uero multo plura quam bona, omnes homines statim ab ineunte ætate per omnem uitam agunt, neque sponte delinquent. HIP. Vera loqueris. SOC. Quid porro: hanc potentiam, atque hæc utilia quæ ad malorum executionem conducunt, num pulchra uocabimus, an longe aliter? HIP. Longe absunt à pulchro ô Socrates. SOC. Non ergo potens nobis & utile ut uideatur ipsum pulchrum existit. HIP. Immo, si modo bona possit, ad eaque conferat. SOC. Illud igitur reprobatur, quod potens & utile simpliciter pulchrum sit. Sed nunquid hoc erat ô Hippia, ad quod animus noster respiciebat? Ipsum scilicet potens & utile ad bonum conficiendum, pulchrum esse. HIP. Mihi quidem uideatur. SOC. Hoc conducibile est, an non? HIP. Valde. SOC. Sic utique pulchra corpora, pulchra instituta legum, & sapientia, & alia quæ paulo ante retulimus, omnia ex eo pulchra sunt quo conducibilia sunt. HIP. Constat. SOC. Conducibile itaque ipsum nobis pulchrum esse uideatur. HIP. Maxime omnium. SOC. Atqui conducibile est, quod bonum efficit. HIP. Id ipsum. SOC. Efficiens autem nihil aliud est quam causa. HIP. Nihil. SOC. Ergo boni causa pulchrum est. HIP. Est profecto. SOC. Aliud uero est causa, aliud id cuius causa est. Neque enim causa ipsius causæ causa esse potest. Quod hinc maxime coniectare licet. Nonne causam efficientem esse constitit. HIP. Plane. SOC. Ab efficiente uero effectum fit, non efficiens. HIP. Verum est. SOC. Aliud efficiens, aliud effectum. HIP. Aliud certe. SOC. Non ergo causa ipsius causa est, sed eius quod ab ipsa efficitur. HIP. Sic est. SOC. Itaque si pulchrum boni causa est, à pulchro fit bonum. Et ob hanc causam ut uideatur, prudentiam aliaque pulchra omnia exoptamus, quia opus quod ex his gignitur, id est bonum, exoptandum est. Vnde per ea quæ inuenimus, pulchrum ad bonum ideam patris cuiusdam habere uideatur. HIP. Omnino quidem præclare enim loqueris. SOC. Num & hoc præclare, quod neque pater filius est, neque filius uicissim pater? HIP. Et hoc. SOC. Enim uero nec causa effectum est, nec effectum causa. HIP. Vera loqueris. SOC. Per Iouem ô uir optime, neque pulchrum bonum est, neque bonum pulchrum. An tibi ex his quæ dicta sunt, fieri posse uideatur? HIP. Non mihi, non per Iouem. SOC. Placet nobis istud, & asserere uolumus, quod neque pulchrum bonum, neque bonum pulchrum. HIP. Non per Iouem, non mihi placet. SOC. Per Iouem mihi quoque ô Hippia nihil minus ex his quæ dicta sunt placet. HIP. Ita sanè uideatur. SOC. Haud amplius igitur sermo ille ut supra, egregius esse uideatur, quo id pulchrum asserbatur, quod conducibile utileque & potens ad bonum aliquod efficiendum, immo si possibile est, absurdior iudicandus quam superiores illi, quibus uirginè, & singula quæ supra narrauimus, pulchrum ipsum nuncupabamus. HIP. Apparet SOC. Equidem ô Hippia quò me uertam nescio, hæsitò enim & ambigo. tu uero num forte quid habes? HIP. In præsentia minime, sed ut aliàs dixi, si mecum animaduertero, inuenturum me aliquid certo scio. SOC. At uideor mihi ob discendi ardentem audiatem moram tuam nequaquam toleraturus, Sed ecce nunc aliud quiddam mihi in mentem uenit. Attende obsecro utrum quod nos delectat: nõ de qualibet uoluptate loquor, sed de illa quæ per uisum atque auditum: utrum inquam tale quiddam pulchrum sit uocandum. Nam quo pacto repugnare possumus, cum pulchri homines uariisque apparatus, picturæ & signenta pulchra, intuentes nos delectent? Cantus quoque pulchri & uoces, uniuersaque musica, sermones & confabulationes similiter nos afficiant? Quapropter si audaci illi pertinacique homini responderemus, pulchrum esse quod per uisum auditumque delectat, nonne audaciam eius reprimeremus? quid putas? HIP. Nunc mihi ô Socrates quid ipsum pulchrum sit, scite dictum uideatur. SOC. Quid uero, studia pulchra ac leges, propterea pulchra dicemus, quod per uisum auditum que iucunda sint, an alia quadam specie contineri? HIP. Hæc ita forte ô Socrates, & si hominem latent. SOC. Per canem ô Hippia, non illum quem ego maxime omnium uererer quoties delirarem

Conducibile
genus
pulchri.

Delectans an
genus pul
chri

aut aliquid dicere profiterer, cum nihil dicerem. HIP. Quem dicis? SOC. Socratem Sophronisci filium, qui nihilo magis concederet ut hæc indiscussa facile iudicarem, quam ut scire putarem quæ nescio. HIP. Atqui mihi quoque postquam ipse dixisti, aliud quiddam id quod ad leges attinet, esse uidetur. SOC. Quiesce aliquantulum ô Hippia. Nam in eadem circa pulchrum ambiguitatē incidisse uidemur, in quam paulo ante, dum putamus quiddam certi nos habere. HIP. Quo pacto id ais Socrates? SOC. Dicam equidem quod mihi uidetur, si quid tamen dico. Hæc enim quæ ad studia legesque pertinent, fortasse non extra sensum uidendi audiendique sunt. Præterea hunc sermonem, qui asserit quod his sensibus gratum est esse pulchrum, feramus, nec leges in mediū producamus. At si quis nos interroget, siue is quem retuli, siue quiuis alius in hunc modum: Quid ô Hippia atque Socrates, id duntaxat iucundū quod sensibus duobus percipit, pulchrū esse ceteris? quæ uero ceteros sensus suauitate perfundunt, cibus, potus, ueneris actus, aliaque huiusmodi, pulchra esse non dicitis? An forte neque dulcia hæc, neque in sensibus præterquam in audiendo uidendoque uoluptatem penitus ullam? Quid inquam ô Hippia respondebimus? HIP. Magnas quoque inesse alijs sensibus uoluptates assentiamur. SOC. Sed ille, qua de causa dicit, cum non minus hæc quam illæ uoluptates sint, pulchri eas cognomento priuatis? Quoniam, respondebimus, nemo est qui nos non rideat, si dicamus non dulce comestio nem esse, sed pulchrum: odorem item suauem non suaue esse, sed pulchrū. Veneris quoque motus dulcissimum quiddam esse unusquisque æque ac nos cõtendit, sed eos ipsos cum exercet quispiam, ita exerceat oportet, ut conspectui hominum ueluti turpissimam rem subducatur. Cum hæc dixerimus Hippia, ille forsitan respondebit: intelligo equidē iam dudū quod uos pudor impedit quo minus uoluptates huiusmodi pulchras nominetis, quia hominibus non uideantur. Ego uero non quærebam, quod uulgo pulchrum uidetur, sed quod pulchrum ipsum est. Dicemus enim puto quid pulchrum esse posuerimus, partem scilicet eam iucundi, quæ per oculos auresque delinit. Tu uero Hippia quôte uertes? an forte quid aliud inferemus? HIP. Non alia præter hæc ô Socrates dicemus. SOC. Præclare dicitis, inferet ille. Si ergo solum quod per uisum, auditumque gratū aduenit, pulchrum est, quod per alium sensum delectat, minime pulchrum. Confitebimur ne? HIP. Confitebimur. SOC. Ille uero sic iterum. An quod per uisum iucundum, per uisum & auditum iucundum est? Et quod per auditum iucundum, per auditū & uisum etiam? Ad hæc nos, nullo modo quod per alterum est, per utrumque esse. hoc em̄ quære nobis uideris. Nos uero diximus quod uisus est duobus his iucundis ipsum per se pulchrum esse, & si utrumque simul. nonne sic respondendum? HIP. Sic prorsus. SOC. Nunquid igitur, inquiet ille, à iucundo iucundum, eo ipso quod iucundum est, differt? haud quæro utrum maior minor ue sit aut magis minus ue uoluptate uoluptas, sed utrū ex pluribus uoluptatibus una quedam hoc ipso ab alia differat, quod hæc quidem uoluptas sit, illa minime. Nobis quidem non uideri dicemus. HIP. Non uideri planè. SOC. Sic ille inferet. Nonne propter aliud quiddam quam propterea quod uoluptates sint, has potissimum uoluptates è numero omnium elegistis, tale quiddam in utrisque inspicientes, quod uidelicet naturam quandam habent ab alijs differentem, ad quam profecto respicientes, pulchras esse illas asseueratis? neque enim uisus uoluptas idcirco pulchra est, quia per uisum fit. Nā si illius pulchritudinis hæc esset causa, nullo modo quæ per auditum fit, pulchra esset, cum per uisum nequaquam efficiatur. Nos autem uera illum dicere confitebimur? HIP. Confitebimur sanè. SOC. Neque rursus auditus uoluptas ex eo pulchra, quia per auditum fiat? alioquin quæ per uisum percipitur pulchra non esset, quippe cum non eadem sit cum illa quæ per auditum efficitur. Eum uirum qui ita dicit ô Hippia uera loqui fatebimur? HIP. Vera nimirum. SOC. Veruntamen utraque inquiet pulchræ sunt ut dicitis. Dicimus ne? HIP. Dicimus certe. SOC. Habent igitur commune quiddam atque idem, quod eas pulchras efficit & dūe ambabus communiter inest, & unicuique proprie. Alioquin haud ambæ pulchræ essent & utraque. Age mihi tanquam illi responde. HIP. Ita mihi ut ais, uideri respondeo. SOC. Si enim uoluptates hæc aliquid ambæ susciperent, quod non earum utraque pateretur, nunquam huiusmodi passione pulchræ existerent. HIP. Sic est ô Socrates. Qui enim fieri potest, ut quod neutra illarum patitur, ambæ perpetiantur? SOC. Non tibi uide-

tur. HIPP. Atqui & rerum istarum & locutionum huiusmodi penitus imperitus essem.

SOC. Lucunde quidem ō Hippiā. cæterum ego fortassis periclitor, uideri mihi aliquid in-
tueri, quod ita se habeat, qualiter habere impossibile tibi uidetur. Video autem nihil.

HIP. Non uideris ō Socrates uidere, sed omnino planissime perspicere. SOC. Enimuero
permulta generis huius mihi animo obuersantur, quibus fidem non præsto, postquam
non probantur tibi, qui argenti plus studio sapientiæ quàm cæteri nostri temporis mor-
tales cumulasti. Ego autem ō amice, utpote qui nihil unquam lucratus sum, cogito ne me
fortasse ludas, ex industriaq; fallas, adeo mihi multa uidentur. HIP. Nemo melius quàm
tu intelliget Socrates, ludam nec ne, si hæc quæ tibi occurrunt proferre cœperis: nihil e-
nim dicere uideberis, quoniam nūquam reperies, quod cum nec ego patiar, nec tu, ambo
perpetiamur. SOC. Quomodo inquis Hippiā? fortè tu aliquid dicis quod ego minus in-
telligo. Verum ausculta me, quod sentio planius explicabo. Mihi quidē uidetur, quod
neque contingit me esse, neque sum, neq; tu similiter, hoc ambos pati nos posse. Item a-
liā quæ ambo patimur, neutrum nostrum existere. HIP. Monstra rursus afferre uideris ō
Socrates, & magis certe quàm ante. Attende modo. Si ambo iusti essemus, nōne & u-
terq;? Vel si iniustus uterq;, nōne & ambo? Aut si sanè ambo, an non uterque? Et si u-
terq; nostrū laborat in aliquo, uel uulneratus est, uel percussus, siue aliud quiduis passus
fuerit, nōne idem ambo perpetimur? præterea si aurei, uel argentei, uel eburnei, ac etiā
si uis, generosi, aut sapientes, aut honorati, uel senes uel iuuenes, aut aliud quiduis huma-
num ambo essemus: nōne omnino necessariū esset hoc utrumq; nostrum esse? SOC. Om-
nino quidem. HIP. Cæterum ipse ō Socrates res ipsas totas non cōsideras, neq; illi qui-
buscum disputare es solitus: plauditis autem ilico quia pulchrum interceptis deprehen-
distisq;, & unumquodq; differendo auellitis: atq; idcirco ita uos magna latent corpora,
continuum essentiam ex natura sortita. Et nunc adeo circa hæc te ueritas fugit, ut putes
esse passionem aliquam uel essentiā, quæ circa ambo quædam uersetur, circa uero utrūq;
minime: atq; uicissim quæ circa utrumq; quidem sit, circa ambo uero nequaquā, adeo ab-
surdū, temerarij, inepti, fatui estis. SOC. Talia quidem nostra sunt, Hippiā, non qualia quis
optaret, ut trito prouerbio fertur, sed qualia esse possunt. Sed ipse semper admonēdo nos

Prouerbiū

iuuas. Etenim prius quàm nos in his admoneres, quàm stolidè affecti essemus adhuc tibi
clarius aperiam, si quæ de his sentimus retulero. Dicāne? HIP. Scienti Socrates refers;
noui enim omnem eorum qui in disputando uersantur conditionem. Veruntamen si cu-
pis, enarra. SOC. Cupio equidem. Enimuero ita rudes eramus antequam tu hæc diceres,
ut de me ac te opinaremur, quod uterque nostrum unus sit, neque tamen ambo id simus
quod quisq; nostrum. non enim unus, sed duo sumus. Adeo fatui eramus. Nunc uero abs-
te didicimus, quod si duo ambo sumus, duo similiter utrumq; nostrum esse necesse est: &
si unus uterq;, unum pariter ambos. Impossibile enim est uniuersali & continua essentia
ratione secundum Hippiam, aliter se habere. Sed quod ambo erant, idem & uterque:
& contra quod uterq;, pariter ambo. Nunc igitur à te persuasus hic sedeo: prius tamen
ō Hippiā id mihi memora, utrum unus ego tuq; simus, uel tu duo & ego duo. HIPP.

Quid ais Socrates? SOC. Hæc ipsa quæ dico. Vereor enim aperte coram te loqui: nam mi-
hi succenses, turbasq;, quando dicere aliquid tibi ipsi uideris. Simul autem mihi dicas nō
ne uterq; nostrum unus, & unum esse contingit utrumq;? HIP. Omnino. SOC. Quod si
unus impar quoq;. an non unum impar existimas? HIP. Equidem. SOC. Num & ambo
cum simus duo, impares sumus? HIP. Nequaquam. SOC. Sed pares ambo? HIP. Pares.

SOC. Nunquid ex eo quod ambo pares, par etiā uterq; nostrum? HIP. Minime. SOC.
Non ergo necesse est omnino ut modo dicebas, quæcunque ambo utrosq;, & quæcunq;
utrūq; ambos esse. HIP. Non in rebus huiusmodi, sed in his quæ ipse supra narraui.

SOC. Sat habeo Hippiā. Nam ista sufficiunt, postquam alia sic, alia aliter se habere ui-
dentur. Dixi equidem, si recordaris unde sermo hic est ortus, uoluptates per uisum & per
auditum, non hoc pulchras esse quod utraq; earum habet, ambæ nequaquam, uel quod
ambæ, sed utraq; minime, immo eo quod & ambæ habent & utraque: & idcirco ambas
& utranque pulchras esse, & tu concessisti, & ego hac de causa per illam ipsam essentiam
quæ ambas sequitur, ambas esse pulchras, si modo pulchræ sunt censui: per eam uero
quæ

quæ alteram deserit, minime. Et nunc quoque idem existimo. Verum mihi tanquam à principio dicas, si voluptates quæ per uisum, & quæ per auditum fiunt, ambæ & utraque pulchrae sunt, quod ipsas pulchras efficit, nonne ambas & utranque sequitur? HIP. Prorsus: SOC. An ex eo quod utraque atque ambæ sunt voluptates pulchrae sunt: uel hac ratione aliarum quoque voluptates non minus pulchrae: nihil enim minus voluptates illas esse constitit. meministi? HIP. Memini. SOC. Sed quia per uisum & auditum fiunt, idcirco pulchras esse illas est dictum. Vide num uera loquar. Sic enim ut memini diximus, pulchrum esse quod iucundum non quidem per sensus quoslibet, sed quod per uisum duntaxat atque auditum. HIP. Sic prorsus. SOC. Nonne passio hæc ambas sequitur, utranque minime? Non enim utraque illarum quemadmodum supra diximus, per ambas sunt, sed ambæ quidem per ambas, utraque minime. Est ita? HIP. Est. SOC. Non ergo hoc utraque pulchrae sunt, quod non sequitur utraque: ambo enim non sequitur utranque. Quamobrem ambo illa uocare pulchra secundum suppositionem licet, utraque uero nequaquam. an aliter dicimus? Nonne hoc necessarium est? HIP. Videtur. SOC. Dicendum ne ambo quidem pulchra esse, utraque uero nequaquam? HIP. Quid prohibet? SOC. Hoc mihi amice obstare uidetur, quod quædam sic adesse alijs iudicata sunt, ut si ambobus adsunt, adsint & utrique: & contra si utriusque, & ambobus. Talia uero erant quæ tu narraisti. HIP. Erant certe. SOC. Quæ autem ego retuli, minime: quorum numero erat quod ambo dicitur, & quod utrunque. Est ne ita? HIP. Est. SOC. Vtrum tibi uidetur ô Hippia ex his quæ ipse exposuisti pulchrum esse? Ut si ego robustus & tu, ambo robusti. Item si ego iustus & tu, ambo: & contra, si ambo, & uterque. Vel nihil prohibet ita contingere, ut in ipsis paribus & imparibus accidit: ubi ambo aliquando paria sunt, imparia utraque, & aliquando paria: nec non utraque interdum talia sunt, ut exprimi nequeant, ambo queant, & interdum nequeant. Aliaque huius generis plurima quæ mihi occurrere dixeram. quorum in numero pulchrum ponis: num ita tibi de hoc ut mihi apparet? nimis enim absurdum esse mihi uidetur, ut ambo pulchri simus non uterque. Vel contra, uterque pulcher, non ambo, aut aliud quodlibet talium. Itane ipse eligis ut ego? An illo potius modo? HIP. Sit equidem. SOC. Recte ais Hippia, ut à longa inquisitione nos liberemus. Si enim ex his quæ pulchrum, haud amplius quod per uisum, & auditum delectat, pulchrum erit. Ambo namque pulchra facit, utraque minime. Hoc autem impossibile, ut inter nos conuenit. HIP. Conuenit certe. SOC. Impossibile igitur quod per uisum, & auditum iucundum, pulchrum esse: nam si id pulchrum esset, impossibile aliquid sequeretur. HIP. Vera hæc sunt. SOC. Hic contentiosus ille dicet exponite iterum à principio, postquam istud uos fefellit, quid esse pulchrum hoc dicitis, quod ambabus uoluptatibus inest, propter quod istas præ cæteris honorantes pulchras uocatis. Necessarium mihi uidetur ô Hippia, ut respondeamus, quod innoxia sunt præ cæteris uoluptatibus atque optima tam ambæ quam utraque. An tu aliquid aliud habes, quo ab alijs differant? HIP. Nihil, reuera enim optima sunt. SOC. Tum ille, hoc igitur pulchrum esse dicitis conducibilem uoluptatem? Uideri equidem respondebo. tu uero? HIP. Et ego. SOC. Ille uero ad hæc. Nonne conducibile est quod bonum efficit? Efficiens autem & effectum aliud esse constitit. unde eodem relabimur. Neque enim bonum pulchrum esset, neque pulchrum bonum, si quidem aliud unumquodque illorum esset. Ita esse nos illi, si sapiemus, ilico respondebimus. Nefas enim est, recte loquenti non assentiri. HIP. Quid tu aliud Socrates cuncta hæc esse ducis, quam imminutiones quasdam, concisionesque sermonum ut ante dixi, in minima resolutas? Illud uero pulchrum & multifaciendum est, ut quis ualeat, præclara oratione habita in iudicio, uel concilio, uel alio conuentu publico ad quem uerba fiunt, auditoribus persuasis, non minima quædam, sed maxima præmia reportare, superius rerum suarum, amicorumque salutem. Hæc sanè omissis minutis his quæstiunculis completi decet, ne demens esse uidearis, dum deliramenta, & nugas, ut modo pertractas. SOC. O amice Hippia, tu quidem beatus es, qui nosti quibus studere hominem decet, & ipse abunde ut asseris, studuisti. Me uero mira quædam fortuna detinet: quippe aberro semper atque mendico. Quotiens autem inopiam meam sapientibus uobis ostendo, uerbis rursus à uobis obiurgor. Obijcitis enim continuo, quæ & tu nunc obiecisti, me scilicet

Definitio a/
lia falsa pul/
chri

Cōfutatio

Alia defini/
tio falsa pul/
chri

licet stolidi, exilia, & nihili facienda tractare. Demum cum persuasus a uobis, eadem quae & uos profero, optimum esse eleganter orare in iudicio, & alio quouis coetu, & ad uotum peragere, rursus nonnulli est nostris, & ille uir qui me semper redarguit, grauer increpat. Proximus ille uir mihi genere est, & una mecum habitat. Ergo cum primum domum ingressus sum, & ille me talia dicentem audit, interrogat quid non erubescam de pulchris rebus disputare, cum adeo manifeste circa pulchrum redargutus sim, quod ipsum pulchrum quid sit ignorem. Inquit enim, qua ratione intelliges quae oratio pulchre composita sit quae non, aut aliam quamlibet actionem pulchram esse, uel turpem, dum pulchrum ipsum quid sit ignoras? Et quando ita affectus sis, uiuere te quam mori praestare putas? Contingit itaque mihi quod modo dicebam, ut & a uobis & ab illo male audiam. Sed forte operae precium est haec omnia tolerare: neque enim id absurdum, modo quippiam lucratus sim. Tantum enim Hippia consuetudine utrorumque profeci, ut proverbium illud, quod Pulchra difficulta esse dicit, intelligere mihi iam uidear.

Proverbiū

ARGUMENTVM MARSILII FICINI FLORENTINI IN

Platonis *Lysidem*, uel *De amicitia*, ad Petrum Medicem patriae patrem.

VBI Socrates cum sophistis eorumque sectatoribus disputat, opiniones falsas redarguit, ueras significat potius, quam doceat. Nam acuta ingenia redarguit falsis, exiguo deinde uestigio uera uenatur. Quod in Euthydemo, Protagora, Menone, Hippia, Euthyphrone, & Lyside patet. Vbi uero cum discipulis & studiosis sui sermonem habet, ostendit ac docet, quod quidem ex multis dialogis intelligitur. In Lyside igitur cum de amicitia inter sophistarum discipulos disputetur, consutandis falsis potius, quam monstrandis ueris, Socrates studet. Quae uero sit de amicitia, & amore Platonis sententia, ex hoc libro conijcere, sed ex libris de legibus aliisque multis comprehendere possumus. Amicitiam esse uult honestam perpetuae uoluntatis communionem. Huius finem esse, uitam unam. Principium eius, cognationem. Medium autem amorem. Vt honestam dicit, excludit improborum hominum contubernia, lasciuorumque congressus. Vt perpetuae, leues adolescentulorum beneuolentias, etiam si honestae sint, nondum amicitias appellandas monet. Vt uoluntatis, significat non similitudinem opinionis cuiusdam uel artis ad amicitiam perficiendam sufficere. Vt communionem, beneuolentiae uicissitudinem indicat. Huius finis est, ut ex duobus animis unus uoluntate fiat, ex una uoluntate uita una, ac demum ex una uita, numinis unius eiusdemque, id est fructio. Principium quo communionis huius desiderium excitatur, cognatio est. Cognatio conuenientia in idea, sidere, genio, et quadam anime corporisque affectio significat. Nam qui ex uno pedent, in unum, per unum, atque ad unum reuerti nituntur. Medium & quasi quidam ad amicitiam trames, amor existit. Cum autem amor pulchri desiderium sit, et amicitia ab amore & ducatur pariter & dicatur, necesse est eos qui amici futuri sunt, pulchros esse. Pulchros inquam quorum animi pulchri. Homo enim animus est: Corpus hominis instrumentum: et quisquis pulchrum amat corpus, non hominem, sed ea quae sunt hominis amat. Quamobrem quoties cognatio illa adest, & animorum pulchritudo concurrit, perfecta nascitur amicitia. Si corporis forma huic animorum pulchritudini adiuncta est: citius amare incipiunt, et breui amicitiae habitum assequuntur. Quod in Platonis Dionisique mutua beneuolentia contigit. Sin autem forma corporis cum animi deformitate coniungitur, non honestae communionis, sed turpis congressus cupido exoritur. Unde non amicitia, immo petulantia primum, deinde discordia proficiscitur. Quare si cognatio deest, amici nunquam. Si adest cognatio, deest omnis pulchritudo, interdum beneuoli potius, quam amici. Sin autem cognationi pulchritudo corporis, non animi est adiuncta, pro amicitiae desiderio obsceni congressus ardor exoritur. Cum unus animo pulcher, turpis alter, admonitionis & increpationis studium cognatio illa parit. Quod si pulcher unius animus, alterius nec pulcher est, nec turpis, docendi discendique inuicem uoluntas ex cognatione prouenit. Tandem ex increpatione illa, et hac doctrina, amicitia nascitur. Quod quidem in Phaedro & Alcibiadem Socratis amor ostendit. At uero cognatio pulchritudinem utriusque, nata, cito indissolubilem procreat amicitiam. Idque in Platonis Asterisque beneuolentia consistit. Atque haec, ut ex multis colligitur, de amicitia Platonis nostri sententia est. In hoc autem dialogo primo eos qui amore abutuntur, et sub amicitiae specie turpi libidini seruiunt, increpat. Deinde eos qui ex sola corporis forma, amari se dignos existimant, admonet. Tertio illos, qui minus uere de amicitia sentiebant, refellit. Postremo callem quendam sagacibus animis ad uenandam amicitiam indicat. Singula membra suis in locis legitibus patent. Nam dum Hippothalem & Ctesippum ironia iocisque deridet Socrates, quod turpi amore capti essent significat. Et dum coram illis adulescentes ad mores instruit, amatores admonet quo pacto amandum & quomodo una uiuendum sit. Cumque amatores instituisse, secundam dialogi partem ad amatos instituendos aggreditur. Vbi longa inductionis serie docet, non umbratili huius corpusculi forma, sed uera animi pulchritudine, sapientia